

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 51/08-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. februára 2008 predbežne prerokoval sťažnosť Z. K., L., zastúpeného advokátom JUDr. P. K., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde upraveného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozhodnutím Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 7/03 z 15. novembra 2005 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 2 To 15/2006 z 24. júla 2007, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Z. K. o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. septembra 2007 doručená sťažnosť Z. K. (ďalej len „sťažovateľ“) podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vo veci namietaného porušenia jeho základného

práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde upraveného v čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutím Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 7/03 z 15. novembra 2005 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 To 15/2006 z 24. júla 2007.

Z obsahu sťažnosti vyplynulo, že sťažovateľ namieta porušenie ním označených základných práv súvisiacich s jeho osobnou slobodou tým, že krajský súd a následne najvyšší súd pri svojej rozhodovacej činnosti v predmetnej veci nepostupovali v súlade s označenými ustanoveniami dohovoru a ústavy, čo viedlo k situácii, o ktorej sťažovateľ tvrdí, že *„v tomto mojom danom prípade ide o mimoriadne zjavné poškodenie základných práv občana na spravodlivý proces v zmysle slovenského právneho poriadku, ale aj Európskeho dohovoru o ochrane základných práv a ľudských slobôd, najmä v ust. čl. 6 ods. 1, pretože som bol odsúdený za trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1, 2 písm. b)j) TZ na trest odňatia slobody v trvaní 12 rokov NEPO so zaradením do III. NVS“*.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol v predmetnej veci v zmysle § 67 ods. 2 Trestného poriadku vzatý do väzby 18. novembra 2002. Vo svojej sťažnosti upriamuje pozornosť na fakt, že *„Na verejnom zasadnutí o odvolaní konanom na NS dňa 5.5.2005 sme boli z väzby prepustení a v vzrušujúcom uznesení NS bol vyslovený jednoznačný právny názor, že podľa doterajšieho dokazovania možno konštatovať, že neboli produkované také dôkazy, ktoré by jednoznačne a bez najmenších pochybností usvedčovali zo spáchania skutku oboch obžalovaných a súčasne vylúčili možnosť akéhokoľvek iného záveru“*.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že v prvom stupni vo veci konal krajský súd, ktorý rozhodol rozsudkom sp. zn. 3 T 7/03 z 15. novembra 2005. Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ, ako obžalovaný odvolanie, ktoré bolo najvyšším súdom uznesením sp. zn. 2 To 15/2006 z 24. júla 2007 na neverejnom zasadnutí zamietnuté ako nedôvodné.

Ďalej taktiež uvádza: „*Toto uznesenie doposiaľ nebolo doručené ani mne, ani môjmu obhajcovi, právoplatnosť a vykonateľnosť nadobudlo však jeho vyhlásením, teda dňa 24.7.2007.*“

Sťažovateľ v obsahu svojej sťažnosti upriamuje pozornosť aj na to, že: „*Naše odvolanie dňa 24. 7. 2007 však prejednával iný senát než ten, ktorý rozhodoval o odvolaní dňa 5.5.2005 a vyniesol prekvapivé rozhodnutie, keď odvolanie zamietol a priklonil sa k skutkovým a právnym záverom prvostupňového súdu, ktoré boli v rozpore s právnym názorom vyjadrenom v uznesení NS z 5.5.2005 sp. zn. 3 To 4/2005.*“

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti následne poukázal na viaceré skutočnosti smerujúce do roviny prehodnocovania správnosti vecno-kauzálnej a právnej opodstatnenosti postupu konajúcich súdov. Namietal pritom porušenie svojich práv jednak postupom krajského súdu ako odvolacieho súdu s poukazom na to, že: „*došlo k procesnému pochybeniu KS v zmysle § 264/1 Tr. por., keďže nebol rešpektovaný záväzný právny názor súdu vyššieho stupňa*“, ako aj validitu dokazovania, pretože podľa jeho tvrdenia, okrem pachovej stopy ako jediného usvedčujúceho dôkazu „*ani po doplnení dokazovania neboli produkované žiadne nové dôkazy svedčiace o našej vine*“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vydal takýto nález:

„1) *Sťažovateľovi Z. K. bolo porušené základné právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, ako aj právo na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane základných práv a ľudských slobôd (správne má byť Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, pozn.).*

2) *Zrušuje sa uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 24.7.2007, sp. zn. 2To 15/2006 a rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 15.11.2005, sp. zn. 3T 7/03 a prikazuje sa, aby tieto súdy vo veci znovu konali a rozhodli.*

3) *Sťažovateľovi sa priznáva právo na náhradu všetkých trov konania.*“

II.

Ústavný súd sťažnosť predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by vzhľadom na osobitné okolnosti mohla byť verejnosť konania na ujmu záujmom spravodlivosti.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti vychádzal ústavný súd z čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Rešpektovať a chrániť základné práva a slobody je úlohou všetkých orgánov verejnej moci a medzi nimi hlavne súdov. Z tohto pohľadu je mechanizmus ochrany základných práv a slobôd predstavovaný konaním o ústavných sťažnostiach pred ústavným súdom len subsidiárnym prostriedkom ochrany základných práv a slobôd. Len keď ostatné zákonné prostriedky a mechanizmy zlyhajú, resp. sú bezvýznamne vyčerpané alebo nie sú účinné, či nie sú žiadne, možno sa obrátiť na ústavný súd ako súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) so sťažnosťou proti právoplatnému rozhodnutiu a inému zásahu orgánu verejnej moci do v ústave zaručených základných práv a slobôd. Kompetenčným prejavom subsidiarity takejto sťažnosti je obmedzenie právomoci ústavného súdu na prieskum právoplatných rozhodnutí a zásahov orgánov verejnej moci, procesným dôsledkom je potom inštitút sťažnosti podanej ústavnému súdu pre nevyčerpanie všetkých procesných prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu týchto práv poskytuje.

Sťažovateľ v obsahu svojej sťažnosti poukazoval na údajnú protizákonnosť postupu a rozhodnutí konajúcich všeobecných súdov, ako aj na nevysporiadanie sa krajského súdu s viacerými skutkovými okolnosťami (popieranie spáchania skutku sťažovateľom, existencia jediného usvedčujúceho dôkazu v podobe pachovej stopy, ktorý podľa tvrdenia sťažovateľa a s poukazom na ustálenú judikatúru nemôže byť absolútnym dôkazom, atď.).

Vo väzbe na sťažovateľovu argumentáciu o údajných dôvodoch porušenia práva na spravodlivé súdne konanie postupom a rozhodnutím krajského súdu ako súdu prvého stupňa treba uviesť, že návrh je neprípustný, pretože nesmeruje proti rozhodnutiu o poslednom riadnom procesnom prostriedku, t. j. rozhodnutiu odvolacieho súdu (najvyššieho súdu).

Pokiaľ sťažovateľ namietal z rovnakých dôvodov odvolanie zamietajúce rozhodnutie najvyššieho súdu, ale skôr, ako sa mohol z jeho písomným odôvodnením vôbec zoznámiť (nebolo mu doručené), je jeho sťažnosť predčasná bez ohľadu na to, že trestné rozhodnutie nadobúda právoplatnosť už jeho vyhlásením, a nie až doručením jeho písomného vyhotovenia. V takomto prípade lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu začne plynúť najskôr jeho doručením; lehota totiž nemôže uplynúť skôr ako sa sťažovateľ vôbec dozvie o dôvodoch tohto rozhodnutia, ktorým sa malo zasiahnuť do jeho práv a slobôd.

Odhladnuc od uvedeného by sa ústavný súd predmetnou námietkou sťažovateľa o porušení práva v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy nemohol zaoberať aj preto, že by mu v tom bránili princípy sebaobmedzenia a subsidiarity, keď na nápravu takejto chyby má sťažovateľ k dispozícii ešte iný právny prostriedok (v tomto prípade dovolanie podľa ustanovenia § 368 a nasl. Trestného poriadku), ktorý umožňuje nápravu procesných a hmotnoprávných nedostatkov a pochybení namietaných v podanej sťažnosti sťažovateľa. Ústavnému súdu je zrejmé, že zákonná úprava dovolania stavia na striktne vymedzených dovolacích dôvodoch, ale ani tento fakt nemôže nič meniť na ústavnej povinnosti predovšetkým všeobecných súdov poskytovať ochranu základným právam a slobodám, najvyšší súd ako súd dovolací nevynímajúc.

Ústavný súd v závere poznamenáva, že rozhodovanie o zrušení sťažovateľom označených právoplatných rozhodnutí vyplýva z čl. 127 ods. 2 ústavy a prichádzalo by do úvahy iba vtedy, ak by nadväzovalo na rozhodnutie o vyslovení porušenia jeho základných práv.

Vychádzajúc z týchto faktov ústavný súd dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľa je neprípustná, a preto ju podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol. Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. februára 2008

